

NAME-İ HUSUSİYE

ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD

İstanbul
1432/2011

NAME-İ HUSUSİYE

ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD

Editör: Şafak TUNÇ **Redakte/Tashih:** Hızır ERCAN

Baskı Tarihi

1432 /2011

İletişim

Web: <http://huvallahu.com>

e- mail: ellhuve@mynet.com
ellhuve@hotmail.com

Basım Yeri:

Seçil Ofset Matbaacılık
ve Ambalaj Sanayi Ltd. Şti.

ISBN

978-605-87618-0-3

İÇİNDEKİLER

1. Dibâce.....	1-5
1. Allah'ımızın İnsan Varlığının Terakkisi İçin Lütfetmiş Olduğu Dinin Hususiyetleri Nelerdir?.....	7-9
2. İslâm'ın Diğer İnançlara Bakışı Nasıldır?.....	11-16
3. Günümüzde Din Anlayışı Nasıl Olmalıdır?.....	17-21
4. Kur'an Uzmanı Olmak Mümkün Müdür?.....	23-25
5. Ehl-i Tarik Ne Demek? Ehl-i Tarik İnsan Nasıl Olmalıdır?..	27-29
6. Geçmiş Dergâh Adabı Bugün de Geçerli Midir?.....	31-36
7. Maneviyata Dâhil Olmak İçin Ne Yapmak İcap Eder?.....	37-42
8. Derviş Olmak Kolay Mıdır?.....	43-48
9. Dervişliğin Hakikati ve Makbul Bir Derviş Olmanın Nasıl Mümkün Olacağı.....	49-54
10. Manevi Yolcunun Dünya Yaşamı ve Anlayışı Nasıl Olmalıdır?.....	55-57
11. Maneviyatta Yetişme Sadece Manevi Midir? Yoksa Maddi Yetişme De Maneviyata Dahil Midir?.....	59-63
12. İnsan En Küçük Ve En Büyük Sırlara Mazhardır Sözündeki Hususiyet Nedir? En Küçük ve En Büyük Sır Nedir?.....	65-70
13. Vücûd Günahı Ne Demektir, İnsan Vücûd Günahından Nasıl Kurtulur?.....	71-75
14. Bir Mürşid Eli Tuttuktan Sonra Nasıl Yürümelidir?.....	77-79

15. Mürşid'e Tâbi Olmanın Hususiyetleri Nelerdir?.....	81-88
16. Allah İle Kul; Mürşid İle Evlad Arasındaki Münasebetler Nasıl Olmalıdır?.....	89-93
17. Dervişlerin Mürşid'i İle Edebi Nasıl Olmalıdır, Müspet Ve Menfi Tatbikatından Murat Nedir, Hayır ve Şerrin Allah'tan Gelmesindeki Hususiyet Nedir?.....	95-102
18. Mürşid Noktasına Sadakat Göstermenin Hususiyetleri ve Çile Tatbikatının Mânâsı.....	103-106
19. Haccın Enfüsî Mânâsı Nedir? Hacc-ı Ekber Ne Demektir?.....	107-109
20. Evlâdın Mürşid'ine Uyması Nasıl Olmalıdır ve Teslimiyetin İcapları Nelerdir?.....	111-118
21. Manevi Yetişmede Dervişin Nasıl Yetiştği ve Hakkı Bulmasının Hususiyetleri.....	119-126
22. Allah ile Beraber Olmak Ne Demektir? İnsan Allah Olabilir mi?.....	127-128
23. Bir Derviş Hakkı Bulduktan Sonra Nasıl Hareket Etmelidir. Hakkı Bulmuş Bir Dervişin Mürşid'i İle Münasebeti Nasıl Olmalıdır?	129-130
24. Lugaççe.....	131-134
25. Yayımlanmış Eserler.....	135-136

DÎBÂCE

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Bu kitap, manevî gönül sahiplerinin seyr-i sülûklarında karşılaşmış oldukları meseleleri manevî yola müracaatla bilgi bakımından tenvir etmek ve tevcih ettikleri suallere cevap vermek maksadından hâsıl olan mektuplarla ilgilidir. Aynı zamanda Mürşid ile derviş arasındaki hususiyetleri ifade etmektedir; yetişmede bu yol nasıl takip ediliyor bunu göstermektedir. Maneviyatta her yol kendi meşrebi üzere yürür.

Tâbiidir ki manevî hayatın ilk günden zuhuru ile bugünkü zaman arasında anlayış ve idrak farkları ortaya çıkmaktadır. Burada mühim olan her geçen zaman içinde o ilâhî bilgilerin Allah'ın o zamanki arzusuna göre yorumlanması olsa gerekir.

Asıl hayat manevi hayattır. Bahusus maneviyatın cismaniyetle bağdaştırılması ince bir konu olsa gerekir. Dünyevî ilimleri elde etmek için bir merkeze (mektebe) gidildiği gibi manevi yolda da daha önce ahz-ı feyz etmiş manevi gönüllere müracaat edilmesi icap etmektedir. Böyle bir kimseye müracaat edilmesi ki, Hz. Süreyya'nın; **“Bürün yahut ki yut Kur'an'ı amma iş biter sanma / Ol iş bitmez mülâkatı reisu mürşidîn ister”** beyanı, manevi yolda tatbikatın Mürşid is-

minin hakikati olan Allah'a tam tâbiyetle bir güzellik kazanılacağını ve terakki edileceğini işaret etmektedir.

Âlemlerin kuruluşu maneviyatla başlamıştır. Bu, Allah tarafından tatbikata konmuştur. O halde yaşamın esasının maneviyat olduğu görülmektedir.

Velâyetin zâtîyeti Allah'ın arzu buyurduğu gönüldür ki, o Zamanın İnsanı'dır. O zamandaki tekmil evliya O'ndan feyz almakta ve terakki etmektedir. Allah'ımız Sevgili Peygamberimiz ile bu hususu vurgulamıştır. Bu, Allah'ımızın rahmeti neticesidir. Allah'ımızın tertibi olan **el-insan**, belirli bir noktaya kadar yetiştikten sonra artık diğer insanların o ilim yönünde yürüyebilmelerini sağlayabilmek için lütfettiği bir husustur.

Bütün âlemlerde Allah ismi ile tatbikatı kendisine tâbi kılmıştır ki, İsm-i Azam, Allah ismidir. Bu, sırr-ı Âdem'i işaret etmektedir. Çünkü bu sırrı Allah'ımız Âdem ile açmıştır. Sırr-ı Âdem, risaleti, hilafeti, zâtîyeti, görünen âlemlerdeki rububiyeti, sıfatiyet üzerine fermanber ve mürebbi olmasını ifade eder. Çünkü o mürebbidir, yetiştiricidir: O'na iltica etmek lazımdır.

Maneviyattaki gönüller terakki ediyor, ancak her terakkiden sonra dikkat edilirse yeni açılmalar, yeni bilgiler lütfediliyor. Bu, o gönüllerin terakki etmesi içindir. Terakki ettikçe Allah'ımız rahmet-i ilâhîyesi ile büyük lü-

tuf yaparak ilim ve bilgide daha ileri olarak o gönülleri mücehhez kılmaktadır. Bu, "**Hüve her an yeni bir şandır**" beyanının bir anlamı olsa gerekir.

Bugüne kadar maneviyatın daima terakki ettiği görülmektedir. Maddiyatın da maneviyata tâbi olması icap eder. Bu esasa dikkat edildiği takdirde, maddi hayatın manevi hayata tâbi olarak terakki ettiği görülecektir.

Manevi hayatın maddi hayata ters düşmesi veya karşıt olması kat'i olarak hiçbir zaman mümkün değildir. Gerçek hayat için her iki görüş ve anlayış idrakinin birlikte yürümesi lazım geldiği meydana çıkar. Araştırıldığında maddi yaşamın maneviyatın içinden çıktığı görülmektedir.

Bu kitaptaki mektuplar manevi yetişmedeki hususiyetlerin ve problem teşkil eden konuların manevi anlamada cevaplandırılması ve herkes tarafından anlaşılması zor olan konuların açığa çıkarılması ve zamana göre ifade edilerek yetişen manevi gönüllere yardımcı olmasına matuf olarak yazılmıştır. Bu mektuplar okunduğunda mektuplardaki konuların sadece o kişiye münhasır değil ve fakat manevî yoldaki bütün insanların problemlerine cevap niteliği taşıdığı görülecektir.

Ne olursa olsun maneviyatı, yani dini velâyet olmadan idrak etmek mümkün değildir. Çünkü velâyetteki hususiyet Allah'ımızın o insanlara lütfettiği ilham ve beyan hususiyetinden kaynaklanmaktadır.

Allah'ımız bir gönülde hususiyetini lütfediyor ondan sonra da o gönlü başkalarına mürebbi tayin ediyor. Bu, Kur'an-ı Kerîm'de bu şekilde izah edilmiş ve anlatılmıştır. Rabbimiz lütf u ihsanı olarak insanların yetişmesi için kolaylıklar lütfetmiştir. Bu, insanların kendi çabası ile olabilecek bir şey değildir. O halde insanların dini ve maneviyatı idrak edebilmek için daima Allah'ın tayin etmiş olduğu vazifeli bir irşad noktasına mecburiyetleri vardır. Peygamberler ve veliler Allah'ın bu programını tatbik etmişlerdir.

Bugün Sırr-ı Âdem'e karşı olan insanlar da görülüyor. Ancak ilk günden beri Allah'ımızın programı Sırr-ı Âdem ile tatbik olmaktadır. Bazıları Allah'ın bu programını reddedip Hakka yakınlaşmaya çalışıyor, ancak bu mümkün değildir.

İlâhî programın içinde o program ile ilgili olan sözler, kelimeler ve anlatımların mânâyı münifi çok derindir. Konu aynı olmasına rağmen açılma hususu zamana göredir. Bu, her ne kadar dünya âleminde görünme mertebeleri farklı olsa da velâyetin zâtîyet mertebesindeki ilâhî arzu ile ilgili olmasından kaynaklanmaktadır.

Hadis-i Kudsî'de buyrulmuştur ki; ***“Evliyayı tah-te kubâbi la ya'rifunehüm gayrî / Evliyâm kubbe-lerim altında (saklı) dır. Onları benden gayrısı ta-nımaz.”***

Bildirdiği ve bildirmediği bütün âlemlerdeki ma-nevî gönüllere Hüve'den rahmet dileriz.

Huve't-tevfiku'r Refik
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

ALLAH'IMIZIN İNSAN VARLIĞININ TERAKKİSİ İÇİN LÜTFETMİŞ OLDUĞU DİNİN HUSUSİYETLERİ NELERDİR?

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Hamdu senâlar ki, bütün ibadetler ve taâtlar Allah'a mahsustur. O Allah ki, her şeyin halıkı ve mâlikidir ve her şey Hüve'ye dönecektir. Salât u selâm Hz. Muhammed (s.a.v) üzerine olsun ki, son peygamber ve Hakkın son hükmü şeriatı sahibidir. Allah'ın selâmı O'nun âline ve evlâdına ve ezvacına ve ahbabına ve en-sarına ve eshabına ve kıyamet gününe kadar O'nun izin-den yürüyenlerin üzerine olsun.

Her şeyi lütfu ile, kendinden kendine halk eden ve her varlığın halıkı ve mâlikî Cenâb-ı Allah'tır ve her şey Hû'ya kalbolacaktır.

Ey cân-ı men; yazdığın nâmede; **“Allah’ımızın insan varlığının terakkisi için lütfetmiş olduğu dinin hususiyetinin ne olduğunu”** soruyorsun. Sana cevaben şunları bildirmeyi lüzümlü görüyorum:

Ey cân-ı men; **“Din”**, ilâhî yaratıcının bu varlık âlemindeki hususiyetini bildirmesi ile idrak edildi. Bu da bir gönül ile mümkündür.

Allah'ın işaret buyurduğu bir gönülde yetişip, kendisinde Allah'ın açılması ile kendi varlığının da Allah'ın varlığı olduğunun idrakinde olan dini tam idrak eder. Aksine, yaratıcı ile yaratılanı ayrı gören dini idrak edemez. O gönül, seçilmiş olan zât, Hakkı bulduğu için diğer insanlara da Hakkı buldurarak İslam'ın hakikat ve özünü idrak ettirme vazifesini deruhde eder.

Ey cân-ı men; Muhakkak ki, Allah muradını kendi bilir. Lâkin bir ince nokta var ki, Allah'ın bu tatbikattaki muradı olarak, neden insanın yetişmesi ve terakki etmesi için ilâhî mürebbiler gönderiyor ve arzu ettiği gönülleri yetiştirip kendine yaklaştırıyor?

Allah yetiştirdiği gönülleri baki kılıyor. Çünkü Allah'ımız onlar ile nice âlemlerde, hususi arzularını tatbik edecektir. Bu dünya alemini de, o hususi gönüllerin yetişmesinde bir araç, bir merhale olarak görmek icap eder. Bu bakımdan dini va'z etmek ile vazifeli olan gönülleri insanların hor ve hakir görmesi makbul olmaz.

Halk, onların ilâhî vazifelerindeki hakikati idrak edemediklerinden, onları dünya ve yaşam dışı olarak mütalaa ederler. Belki de asıl yaşam dışı olanlar kendileri olsa gerekir. Hayatı ve geleceği yalnızca dünya ile kâim olanlar, o büyük günde dünya yok olmuş iken kendileri ne durumda olacaklardır. Onlar için iman yaşam dışı idi, ancak iman ebediyet için mutlaka elzem olan, mecburiyet olan asıl unsurdur.

Varlıkların insana saygılı olması gerekiyor. Çünkü varlıklar insanı vasfedemez ve anlatamaz. İnsan Hüve'nin görünmesidir. Varlıkların mevcut olduğu umumi durumun içinde değildir. İnsanın durumu hususidir. İnsan cennetten indirildi, dünyaya ait değildi. İnsan Hüve'den göründü. Varlıkların onu anlaması mümkün değildir. Ancak Hakk yakınlığı bulan için, o görünmede Allah'ın hangi arzusu varsa, Allah'ın arzusu nispetinde idrak mümkün olabiliyor.

Hiçbir varlık insan ve din hususiyetini anlatamaz; ancak Hakkı bulmuş insan anlatabilir. Yani Hüve'den görünen ilâhî gönül, insan ve din hakikatini açıp anlatabilir. Bu durumda hakikati idrak için mutlaka Allah'ın tarif ve tavsif buyurduğu bir zâtın elini tutup yetişmek mecburiyeti vardır. Aksi halde hakikat ebedi meçhul kalır.

Bütün ibadetler ve taatlar Allah'a mahsustur. Ya Rabbî bizi hayra erdirdiklerin ile beraber eyle.

Baki selâm ve rahmet üzerine olsun evlâdım.
Âmin.

İSLÂM'IN DİĞER İNANÇLARA BAKIŞI NASILDIR?

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Ey cân-ı men; terakki ettirmek ve yüksek lütuflarından istifade ettirmek için bizleri kendi nurundan yaratan Allah'ımıza sonsuz hamdu senalar eder, teşekkür ederiz. Hamd ve şükür ancak Allah'a mahsustur.

Allah'ımızın bu lütuf ve ihsanlarını bizlere en güzel şekilde bildiren Sevgili Efendimize, evlâdına, ezvacına, ensarına, ahabına, ashabına salât u selâm olsun.

Güzel hatırını sorup, hayır ve iyilikler diledikten sonra, "**İslâm'ın diğer inanışlar karşısında durumu nedir? İslâm'ın diğer inançlara bakış açısı nedir?**" suallerine cevap olarak şunları söylemek yerinde olur:

Ey cân-ı men İslâm'da 'dinler' konusu diye bir konu yoktur. Gerek Kur'an'da gerekse Peygamberimizin hadîs-i şerîflerinde ifade edilen şudur: Bütün peygamberler ayrı birer din sahibi olarak ifade edilmez. Bütün peygamberler insanlara bir olan "**Allah dini**"ni tarif etmek için irsal olunmuşlardır.

Peygamberler Allah'ın insanlara yol göstermek ve hakikat-i ilmiyeyi bildirmek için vazifelendirilmiş gönül-

ler olarak değerlendirilmelidir. Nitekim pek çok âyette bu husus işaret buyrulmuştur.

Bakara sûresi 132. âyetinde;

"Ve İbrahim bunu oğullarına vasiyet eyledi. Ve Yakup da... "Ey oğullarım, muhakkak ki Allah sizlere Din'i seçti. Ancak Müslümanlar olarak can verin." buyrulmaktadır.

Âl-i İmrân sûresi 52. âyetinde;

"Ama İsa onlardaki küfrü hissedince "Allah'a doğru yardımcılarım kimlerdir?" dedi. Havariler "Bizler Allah'ın yardımcılarımız, dediler. Allah'a iman ettik ve şahid ol ki, bizler Müslümanlarız" buyrulmaktadır.

Âl-i İmrân sûresi 67. âyetinde;

"İbrahim ne Yahudi olmuştur ne de Nasrani ve lâkin hanif bir Müslümandı ve müşriklerden değildi." buyrulmaktadır.

Hacc sûresi 78. âyetinde;

"...Hüve, Resûl üzerinize şahit olsun ve sizler de nas üzerine şahit olasınız diye, daha önce de bunda (Kur'an'da) da sizleri Müslümanlar diye isimlendirdi..." buyrulmaktadır.

Peygamberler geliş itibari ile kendisinden önceki peygamberleri tasdik etmişler, kendilerinden sonra gelecekleri de işaret etmişlerdir. Zaten pek çok peygamberi de yine bir peygamber yetiştirmiştir. Bu durum karşısında din anlayışını "**dinler**" şeklinde değil "**Allah dini**" şeklinde anlamak ve idrak etmek icap eder.

Nitekim Hz. İsa; "**Ey İsrail oğulları ben size Tevrat'tan önümdekini tasdik eden ve benden sonra gelecek, HU'nun ismi Ahmed olan resulü tebşir eden resulullahım.**" (*Saff 6. âyet*) buyurmuştur. Bu durum karşısında peygamberleri ayrı olarak mütalaa etmek mümkün değildir.

Peygamberlerin Allah tarafından gönderildiğini idrak ediyorsak anlatılan dinî konuları da ayrı dinler olarak değil, "**bir din**" olarak kabul etmek gerekir.

Eğer peygamberlerin hepsi Allah'ı anlatıyorsa *-ki, öyledir-* o zaman bu ayrılığı peygamberler değil insanlar

yapmaktadır. Peygamberler ve Peygamberimizden sonra gönderilen zamanın velâyet gönülleri, "**bir Allah'ı**" anlatmaktadırlar. Daha evvel zuhur etmiş peygamberler Zamanın İnsanı olarak da değerlendirilmektedir. Onlar Allah'ı nasıl bilip idrak edeceğiz bunu bildirmekle vazifelidirler. Geçen zaman içinde, "*bugünü değil geçmişi kabul ediyoruz*" demek geriye düşmek demektir. Zamanın terakkisini kabul etmemek gericilik olsa gerekir. Bu konuda Kur'an'da geçmiş atalarının inanışlarını kendilerine din yapanların makbul bir noktada olmadıkları bildirilmiştir. Burada, Allah'ın insanı daha ileriye götürmek arzusunun inkâr edildiği görülmektedir.

İnsanlar her peygamberin söylediklerini ve bildirdiklerini o zamanki anlayışlarına göre tarif ve tevil edip değiştirmiş sonra bunları kendilerine din veya mezhep yapmışlardır.

Mezhepleri icat eden insanlara iman edenler o zamanın yorumunu kabul etmektedirler. Ama mezheplerin tam olarak geleceğe hitap etmediği görülmektedir.

Dinin bu hale gelmesindeki esas sebeplerden birisi de zahir din adamlarının yorumlarıdır. Öyle mantıktan uzaklaşmış sözler söylenmiş, fetvalar verilmiş ki, hakikatle bağdaştırmak mümkün değildir.

Peygamberlerin sözleri tam olarak bilinirse, her za-

man içinde zuhur etmiş peygamberlerin aynı kelimeleri ve lisanı kullandığı görülür. Ancak bu konu Sevgili Efendimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v) zuhuruna kadar olagelmıştır. Efendimiz zamanında Allah'ımız bundan sonra kıyamete kadar olacak ilâhî şeriatını bildirmiş ve bu şeriatın başka din anlayışları ile karıştırılmaması için de daha evvel zuhur eden peygamberlerin sözlerini ortadan kaldırmıştır.

Hicr sûresi 9. âyetinde;

"Muhakkak ki "Zikri" inzal eden biziz ve muhakkak ki 'Hû'yu elbette muhafaza ederiz." buyrulmaktadır.

Bütün varlıkları yaratan ilâhî kudret bu ilâhî nizamın başka bir şey karıştırılmadan kıyamete kadar tatbik edilmesini arzu etmektedir. Ama maalesef Efendimizden evvel görülen taklitçilik İslâm'da da zuhur etmiş ve Allah'ımızın "**muhafaza ederiz**" buyurduğu dini çeşitli anlayışlarla, mezheplerle değiştirmeye kalkışmışlardır. Onun için İslâm'ın dine bakış açısı; Allah'ın "**Velâyete**" lütfettiği bakış açısı ile dir. Bir Müslüman dünya yaşamına göre dini değerlendirmez, Allah anlayışı ile dünyaya bakar ve değerlendirir. Onun için de Müslümanlarda "**diğer dinler**" diye bir anlayış yoktur.

Al-i İmrân sûresi 19. âyetinde;

"Muhakkak ki Allah indinde din İslâm'dır." buyrulmaktadır.

Bugüne kadar Sevgili Efendimizin işaret buyurduğu "**Muhaddesun**" sınıfından olanlar Peygamberimizin bildirmiş olduğu dine tam olarak uymuşlardır; hiçbir in-hirafları ve sapmaları yoktur. Çünkü onlar Allah'tan il-ham ve beyan alan ve Peygamberimizin hadislerinde bil-dirdiği ve övdüğü gönüllerdir.

Ey cân-ı men Allah'ın bir dininde yürümek ve te-rakki etmek için "**Muhaddesun**" sınıfından bir gönül ile ünsiyet etmek maneviyatın en önemli düsturu olsa ge-rekir.

Ey cân-ı men; senin ve kardeşlerinin Allah'ın bir dininde dikkatli olarak yürümenizi Cenâb-ı Hakk'tan niyaz ederim.

GÜNÜMÜZDE DİN ANLAYIŞI NASIL OLMALIDIR?

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Hamd ve şükür, rahmet-i ilâhiyesi sonsuz olan Rabbimize aittir. Evvel-âhir bütün hamd ü senâlar O'nadır. Habib-i Huda Hz. Muhammed Mustafa'ya (s.a.v) ve O'nun Ehl-i Beyt'ine, evlâdına, ezvacına, ashabına ve kıyamete kadar O'nun yolundan yürüyenlere salât ve selâm olsun.

Ey cân-ı men; "**Günümüzde din anlayışı nasıl olmalıdır**" sualine cevaben sana şunları bildirmeyi terakkin için lüzümlü görüyorum:

Bu noktada iki konu vardır. Birincisi din anlayışı, ikincisi dünyevi anlayıştır. Bu iki konu birbirine zıt olarak görünür ve çekişme halinde olarak algılanır. Hâlbuki her iki konu ayrı ayrı mütalâa edilmemelidir.

Dünya esas alınır; dünya kendi kendine var olmadı. Onu Allah yarattı. O halde yaratılanın yaratıcısını inkâr ve itiraz etmesi mümkün değildir. Yani bu düşünce ile bir yere varmak mümkün değildir. Yaratılan her an yok olabilir. Bu düşünce insana huzur vermez.

İnsan nasıl yaratıldığını düşünmelidir. Son zaman-

larda çok daha fazla araştırma yapılıyor. Dünya insanları hayatın sırlarını keşfedip ebedi yaşamı istiyorlar. Dünyada ebedi yaşamak mümkün değildir. Çünkü yaratılmış olanların sonu vardır. Allah'ımız; "**her nefis ölümü tadacaktır**," buyurur. O halde bu fikir geçerli değildir.

Mesele manevi yönden ele alındığında, bütün varlıkların ve dünya dışındaki âlemlerin de Allah tarafından yaratıldığı idrak edilir. Bu idrak insanın dünya yaşamını ve programını bozamaz. Bilakis onları sabit kılar. Allah'ın yarattığı varlıklar asliyetlerini idrak ile ortak bir düşünceye gelmiş olduklarından ilâhi program ve tatbikat bozulmaz, daha geçerli olur.

Din nasıl anlaşılmalıdır? Dinin gayesi Allah'ı ve Peygamberi doğru bilip tanımak ve kat'i bir iman sahibi olmaktır. Namaz ve diğer ibadetler bunun ikrarıdır.

Allah arzda ilk insan olarak Âdem'i halketmiştir. Âdem'in aynı zamanda Allah'ın bir peygamberi olduğu bilinmelidir. Allah, bu âlemi yaratmaktaki arzusunun ve isteğinin neler olduğunu peygamberler ile insanlara bildirmiştir. En son Hz. Peygamberimiz (s.a.v) ile ilâhi arzusunu, nizamını ve ilâhi yaratılışın hususiyetlerini açık bir şekilde ifade etmiştir. Gerek dünya yaşamını gerek dünya sonrası yaşamını da gayet net olarak bildirmiştir. Peygamberimizin buyurduğu dini ve dünyevi bilgiler ve tavsiyeler araştırıldığında, hepsinin yaşamımıza tıpatıp uy-

duğu görölmektedir. Ancak insanların uygulamaları kabul ve red arasındadır. Yaşamı maddeye bağlamak arzusu ile manevî düşünce arasında çekişme yaşanmaktadır.

Dinî bilgiler yetkili olmayan insanların anlatımı ile deforme edilmektedir. O halde insanlar dini bilgileri reddedecek yerde, araştırmaya ve daha iyi anlamaya çalışmalıdırlar. Ancak o zaman dünya yaşamının maneviyat ile paralel olduğu idrak edilir.

Allah dünya insanlarına kendi programını teklif etti. İnsanlar peygamberlerle gönderileni değiştirerek kendi fikirlerini ilâhi bilgiler gibi insanlara empoze ettiler. Bugün dini çekişmelerin temelinde bu vardır. **Aslında dine itiraz, Allah'ın bildirdiği ilme değil de insanların uydurmalarıdır.** Çünkü onları dini bilgiler gibi kabul ettiler. Ancak onlar hayata da uymamaktadır.

Din ise, “**Bir Allah**”ın lütfettiği ilâhi nizamdır. Onu parçalamakla, her peygambere ayrı bir din tahsis etmekle bir yere varılamaz. Peygamberlerin bildirdiklerinde bir bütünlük vardır. İnsanlar onları şahsiyete göre değerlendiriyorlar. Onların şahsiyeti kendilerine aittir. Dünya ilmî olarak ortaya çıkan insanlara da şahsiyetleri sebebiyle değil, ilimleri sebebiyle muhtelif makamlar ve unvanlar veriliyor.

Din anlayışı, bugün dünyanın teknolojik ilerleme-

sine göre tarif edilmeye kalkılıyor. Yani “*din bugünkü medeniyete uyar mı?*” deniyor. Arkeolojiden bir şeyler çıkartılmaya çalışılıyor da Peygamberimizin sözlerinden değerlendirme yapılmıyor. Bugün din anlayışındaki kaos, Peygamberimizden sonra zuhur eden zahir din adamlarının dini yanlış yorumlamalarından kaynaklanmaktadır. Peygamberimizden evvel zuhur eden peygamberlerin anlatımı da Allah'ın dinidir. Ancak bugüne göre eksiktir. Yani dini Allah dini olarak alırsak, geçmiş anlayışların medeniyetin ilerlemesi, insan yaşamına uyması bakımından eksik kaldığı görülür. Nihayet Peygamberimiz ile çok daha ileri din anlayışı zuhur etti. Hz. Muhammed (s.a.v) ile peygamberlik tamam oldu. Va'z ettiği hükümler her zaman dilimine hitap etti. Doğru uygulandığında terakkiye sebep oldu. Bunu, ilk zamanda İslâm'ın etkisi ile medeniyetin terakkisinde görmek mümkündür. Yesrib'e Peygamberimiz geldiği için oraya Medine denildi. Medeniyet, Peygamberimize tam uyulduğunda mümkündür. Bilimin temellerinin İslâm ile atıldığı görülmektedir. (Bu konuda Hidayet-i İlmîyye kitabımızda geniş malumat vardır) Peygamberimizin tamamen kendisine ait tavsiyelerine göre tatbikat yapılırsa medeniyet makbul bir şekilde terakki eder. Din ve medeniyeti geri bıraktıran, insanlığa uymayan sözler din tüccarlarının icatlarıdır ki, toplumlara empoze edilmişlerdir.

Zamanımızda din ve maneviyatı anlamak ancak ve ancak Allah'a ve Peygamberimize uymakla mümkündür. Allah'ın tayin etmediği kimsenin dinî yorum

yapması dini tarife kalkması dinin ve maneviyatın yozlaşmasına sebeptir. Din anlayışı, Zamanın İnsanı'nı kabul ile Hz. Muhammed'in (s.a.v) beyanlarına tam olarak uyulması ile olur.

Allah'ı Mabud olarak değil de şahıs gibi düşündükleri için Allah ile pazarlık yapılan uydurma hadisler rivayet edildiği dahi görülmektedir. Miraç haberlerinde bahsedilen namazın elli vakitten beş vakte indirilmesi gibi... Bunun vebali çoktur, dinini doğru bir şekilde öğrenmek isteyenleri yanıltmaktadır.

Allah'ımız doğru bir iman ve Hz. Muhammed'e (s.a.v) tam bir tâbiyet lütfetsin. Amin.

KUR'AN UZMANI OLMAK MÜMKÜN MÜDÜR?

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

"Allahümme Salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli seyyidina Muhammed."

Sevgili Efendimizin Ehl-i Beyt'ine, yakınlarına, âline, evlâdına, ezvacına, O'na tâbi olan ve O'nun nurlu yolunda yürüyen ilâhî gönüllerin ruhlarına ve Allah'ın rahmet-i ilâhîyesine ermiş olan ilâhî gönül erenlerine, Allah'ımızın peygamberlerine ve velilerine, maneviyatta seyr-i sülûk etmiş olanlara, yalnız Allah'ımızın bildiği yakınlarına salât u selâm olsun.

Allah'a hamdu sena olsun ki, böyle yüce bir Peygamberin ümmeti olarak dünyaya geldik.

Ey cân-ı men, senin ve birçok evlâdımızın sorduğu sualler vardır ki, bunların bugün için bilinmesi lazım gelen mânâları vardır. Şüphesiz Allah'ımız her an yeni bir şandadır. O halde manevi bilgiler her yeni zaman içinde yeni mânâlar kazanmaktadır.

Ey cân-ı men; **"Bir zât kendisinin Kur'an uzmanı olduğunu iddia ediyor. Kur'an uzmanı olmak mümkün müdür?"** diye soruyorsun.

Ey cân-ı men; Kur'an okununca her insan kendi makamına göre anlar. Her makamın Kur'an anlayışına nasıl sahip olunabilir? O zaman Allah'ın ilmine tahdid gibi olur. O halde Kur'an uzmanı olmak mümkün değildir.

Rabbimiz, Hz. Muhammed'i (s.a.v) âlemlere en güzel örnek olarak göstermiştir. O zaman Peygamberimizi örnek almak icap eder.

Daha evvelki devirlerde Kur'an hakkında bilgi veren ulemanın bilgisini de esas alamayız. Mademki Kur'an'da; **"Hüve her gün (devir) yeni bir şandır."** buyrulmuştur o halde her devrin anlatımı da farklı olacaktır.

Geçmiş mezheplerin anlatımı için güzel bir anlatım denir ama bugün için amel edilmez. Çünkü mezhepler geçmiş zamanlara hitap eder. Her zamanda Zamanın İnsanı'nın verdiği ilim ve bilgi ile amel edilir. Velâyetin sözleri takdir de edilir tatbik de edilir. Çünkü velâyetin açıklaması her zamana hitap eder, ancak ulemanın anlatımı her zamana uymaz.

Zamanın İnsanına teveccüh ederek yapılan dua kabul olur. Her Zamanın İnsanı **"Bana uyunuz"** buyrur.

Hz. Süreyya Zamanın İnsanı'nı işaret buyurmuştur. Terakki için Zamanın İnsanı'na uymak lazımdır. Allah'ın o zaman için indirdiği rahmeti yani Zamanın İnsanı'nı bir kenara koyarak yürümek mümkün değildir.

Hz. Süreyya buyurur ki; "**Ehl-i zahir Kur'an'ı birkaç mânâda anlamaktan acizdir. Hâlbuki her âyetin 99 kere tefsiri mümkündür**" Aslında bütün isimler Allah'ındır. Bugün ise Kur'an HÜVE'ye göre anılmaktadır.

Ey cân-ı men; hülâsa-i kelâm dinimizi yetkili bir gönülden öğrenmek hatalardan korunarak selâmete çıkmak demektir. Allah feyzini ve muhabbetini ziyade eylesin. Amin.

EHL-İ TARİK NE DEMEK? EHL-İ TARİK İNSAN NASIL OLMALIDIR?

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Hamd ve şükür ancak âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. Âlemlere rahmet olan Sevgili Peygamberimize ve O'nun âline salât u selâm olsun. Manevi yolda Ehl-i Beyt tariki ile ilâhî hakikatleri açıp bizleri zulmetten nura ulaştıran Rabbimize ve Efendimize sonsuz hamd ve şükrederiz.

Yazmış olduğun mektubunda; “**Ehl-i Tarik ne demek? Ehl-i Tarik insan nasıl olmalıdır?**” diye sormuşsun.

Ey cân-ı men; “**Tarik**” yol anlamında olduğuna göre Allah yolunu işaret eder. Dünyada bile bir yol için rehber ihtiyacı varsa, ilâhî yolda rehberin ne kadar lüzumlu olduğu aşikârdır.

Peygamberimiz “**vesile makamı**”nı övmüştür. Vesile makamı insanı Allah'a götüren makamdır. Vesile Allah'a götürmeye sebeptir. Bu bakımdan bir gönül arayıp ona teslim olmalıdır.

Maide sûresi 35. âyetinde;

"Ey iman edenler Allah'a takvalı olunuz

HU'ya varmaya el-vesileyi arayınız (talep ediniz) ve HU'nun sebilinde cihad ediniz umulur ki kurtuluşa erersiniz" buyrulmaktadır.

Mürşidin görüşleri ve evlâdı için nasihatleri her zaman için hayra yorumlanmalıdır. Nitekim Hz. Yunus Emre odunun bile eğrisini dergâhtan içeri sokmamıştır. Onun manevi anlayışında menfiyi de müspete tahvil etmek vardır. O her şeyi müspet görmüştür.

Eğer bir insan her noktada Hüve'yi müşahede ediyorsa hiçbir şeyi eksik görmez. Çünkü her şey Hüve'de cem olacaktır. Müspet ve menfi ilâhî kudreti idrak içindir. Onun için dervişten, yani talipten beklenen tam teslimiyet, sebat, sadakat ve ısrardır. Nitekim Hacc yolunda da "**sabır**" istenir. Çünkü her an menfi ile karşılaşılması mümkündür. Bu konu her yerde olduğu gibi dergâhlarda da vardır. Mesele yanlıştan doğruyu çıkarabilmektir.

Ey cân-ı men; Ehl-i Tarik olabilmek için Allah'ımızın maneviyat ve dünya programına uygun yürümek icap eder. Tarik, ilâhî-manevî yoldur. Her geçen zaman diliminde Allah'ımızın o zamanın insanlarının terakki edebilmeleri için lütfetmiş olduğu ilâhî açıklamalar paralelinde yürümek icap eder. Yaşadığımız dünyada diğer varlıkları da -Allah'ın yaratmış olduğu idraki ile- Allah'ın programı içinde değerlendirmek icap eder.

Ehl-i Tarık olanın manevi anlayışı da şöyle olmalıdır: Allah'ımızın her zaman dilimindeki manevi anlayış ve arzusuna göre yürümek, aynı zamanda o zamanın ilâhî zikrini tatbik etmek, yani Zamanın İnsanı'nın ilâhî zikrini terennüm etmek icap eder. Bu da o zamanın görünen gönül noktasını Allah'ın bir lütfu olarak zikretmekle mümkündür. Ancak o zaman her talip kendisinde ilâhî tatbikatın olduğunu ve Mürşid'i ile tezekkür ederek daha ileri terakki edeceğini idrak eder.

Rabbimizden sana ve kardeşlerine daha ileri idrak ve terakkiler lütfetmesini niyaz ederim. Amin.

GEÇMİŞ DERGÂH ADABI BUGÜN DE GEÇERLİ MİDİR?

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Rabbimizin halkeylediği varlıkların zübdesi ve mânası olan Hz.Muhammed'e (s.a.v) O'nun âline, evlâdına, ezvacına salât u selam olsun. Şüphesiz Deryayı Nuru Muhammed'i tasdik, kendi asliyetini tasdik etmek demektir.

Rabbimize hamd ve sonsuz şükrederiz ki, Peygamberimiz bizlere bu ilâhî hakikatleri lütfedip bildirdi. Allah'ın rahmetini insanlara lütfedip intikal ettiren bütün ilâhî gönüllere ve Rabbimizin sonsuz lütuflarına hamd ve şükrederiz.

Ey cân-ı men; "**Geçmiş dergâh adabı bu günde geçerli midir?**" diye sormaktasın. Böyle bir durumun mümkün olmaması icap eder. Çünkü her devir kendine mahsus olarak Allah'ın bir arzusunu taşır. Zamanın değişmesi ile bütün varlıkların değiştiği görülmektedir. Bu değişim sadece biri gidip diğerinin gelmesi şeklinde değil, maneviyatta Allah anlayışındaki terakkiler ve dünyevî olarak da medeniyetteki ilerlemeler düşünülmelidir.

Yaşamdaki pek çok değişiklik bunu göstermektedir. Her sene içinde giyim-kuşam, teknoloji ve bilimsel

gelişmeleri nazar-ı dikkate alırsak her yüz senede hayatın tamamen değiştiği görülmektedir. Haddi'zâtında dünya yaşamındaki bu değişiklik maneviyatın daha ileri anlayış olarak açılmasından kaynaklanmaktadır. Nitekim Kur'an anlayışı da her zamana hitap eder şekilde tefsir edilmektedir.

Rahman sûresi 29. âyetinde;

"Hüve her gün (devir, an...) bir şandadır"
buyrulmaktadır.

Bu, din anlayışının o zamana göre anlaşılması lazım geldiğini işaret etmektedir. Bu yüzden daha önce yapılmış tefsirler bugüne tam olarak cevap verememektedir. Çünkü evvela maneviyat yeniliği va'z eyler, sonra dünya ona uyar. Bu durum karşısında geçmişi olduğu gibi kabul etmek ilimde, fende ilerlemeyi kabul etmemek demektir. İtiraz ediliyor ise niçin Kur'an'da; "**Hüve her gün (devir,an..) bir şandadır**" buyrulmaktadır? Neden her zaman için yeni bir gönül gönderilir? Niye her zuhur eden gönül yeni bir Kur'an tefsiri yapıyor? Bu duruma bakıldığında şu soru ortaya çıkar; din mi ileri dünya mı? Elbette ki dinin, yani maneviyatın daha ileri gittiği anlaşılmalıdır. Fezada her an değişen galaksilerin ve seyyarelerin insanlara manevi açıdan da bir ibret olması icap eder.

Ey cân-ı men dikkat edersen dünya, feza ve âlemler ile ilgili olarak Kur'an-ı Kerîm'in bildirmiş olduğu tabikatların bugün daha insanlar tarafından bilinmeyen pek çok hususları vardır. Şimdi bu cümleden şunu sormak lazım; din mi ileri dünya mı?

Maalesef birçok ulema-i rüsûmun bütün bu hakikatleri bir kenara bırakarak insanların giyim-kuşam ve dedikoduları ile uğraşmaları şaşılacak bir durum olsa gerekir. Onun için evlâdım, her zaman için Hakk'a yönel ve O'nun rahmetini niyaz et!

Manevi yetişmede olan insanların daha dikkatli olmaları lazımdır. Manevî yetişmenin bir hususiyeti vardır. Manevi yetişme sadece 'Dergâh'a geliyoruz, gidiyoruz, kitapları okuyoruz' mu, yoksa başka bir şey mi? Nedir o başka şey? O şey Allah'ın manevi gönüllere lütfettiği ilâhî tatbikattır.

Ey cân-ı men; Bir Mürşid'e gidiyorsun, Mürşid sana bir talim yaptırıyor, ilk günden beri söylediğimiz bir söz var; "**Maneviyata adım attığın gün, an, saat, dakika, saniye itibariyle yaşadığın her şey maneviyatla ilgilidir.**" Neden? Çünkü artık manevi yola girilmiş, ilâhî kudretin gönüllerdeki tatbikatı başlamıştır.

Bir yanlış yaptığın zaman Hakk seni ikaz ediyor mu kalbinden? Ediyor. Maneviyatta olmayan insanların ise bu konuda bilgileri yoktur. Bazı insanlar var "*Ben hiç*

rüya görmem" der. Maneviyatta olan her gece rüya görüyor. Demek ki onların kanalı değişmiştir. Bu hâl takdirdir.

O zaman Mürşid'in sözüne dikkat edeceksin, ne söylediye aynen yapmaya gayretli olacaksın. Niye? Çünkü bu bir talim. Mürşid sana bazı örnekler vererek anlatıyor. Dikkat et onlarda bir talim, bir imtihan var. Yumuşak bir şekilde hakikati söylüyor. Hakikatten kaçma, kaçarsan eksiklik yapmış olursun. Maneviyatta itiraz makbul olmaz.

Sen daha Mürşid'inin sözünü dinlemiyorsun, Allah'ın sözünü nasıl dinleyeceksin? Mademki maneviyata dâhil oldun, Mürşid sana bir talim yaptırıyor, sen bunu kabul etmiyorsun da nefs-i hevana göre hareket ediyorsun sonra "ben iyi miyim kötü müyüm" diye soruyorsun. *Onun* muhasebesini kendin yapmalısın.

Eskiden derviş olunduğu zaman itikâfa çekilir, çilehaneye girilirdi. Kadiri tarikatının 1. Pir-i Sâ'nîsi Eşrefoğlu Rûmî hazretleri Hama'ya gidip Hüseyin Hâmevî Hazretlerini ziyaret ettiğinde çilehaneye girmişti. Hanımı da bu yolculukta doğum yapmış, nice meşakketlere katlanmıştı. Bu hanımın, Âdem'i olan kocasına tam bir tâbiyet halinde olduğu görülmektedir.

Seni kime nasip ettiyse ona git. Sen onun şahsî ve hususî yaşantısına bakma, onun elbisesi ile kravatı-giyi-

mi ile uğraşma bunlar dünya işleri hepsini bırakıp gideceğiz zaten. Sen onun ruhaniyetinden ne alıyorsun ona bak...

Aklını gönlüne bağladığın zaman güzel olursun. Çünkü insanın gönlü hata yapmaz. Aşk gönülde başlar, sevgide başlar. Sevginin olduğu yerde mugalata olmaz. İnsan sevdiğini kandırmayı düşünmez.

Allah'ın namütenahi makamları, namütenahi idrakleri var. İlâhî âleme intikal ettiğimizde bu âlemde yaşadığımız hayatla yakından uzaktan bir ilgisi olmadığı görülecektir. Sadece ve sadece şunu hatırlayacağız. **"evet galiba dünyada yaşamıştık"**

Bir manevi kardeşimiz Hakka yürüdü en yakini olan oğlu mânâsında gördü. Dedi ki; **"Oğlum ben dünyayı hiç hatırlamıyorum bile, zaten hatırlamak da istemiyorum."**

Bu gidiş sona doğru gidiyor ne zaman olur bilemeyiz, her an tetikte olmakta , kendimizi yoklamakta fayda vardır. Her an kendimizi yoklayışta; **"Ya Rabbi! Sana iltica ederiz, sana teslimiz"** demek icap eder. Esasta **'Rabb'** kelimesi Hüve'yi işaret eden bir kelimedir. Çünkü bütün varlıklar **"Rabbim"** diye dua ederler, kendilerindeki tecelliyatın asliyyetine iltica ederler.

Rabb ismi her insanın kendisindeki tecellisini işaret eden bir kelime olduğu için devamlı Rabbimize iltica edelim, teveccüh edelim ve terakki etmeye bakalım. Zaten Rabbimizin bu son zamanlardaki lütfu sonsuzdur.

Rabbim bir ilham indiriyor onu kaydetmeye çalışırken unutuyorsun biraz sonra daha ileri bir ilham zuhur ediyor. Bu hızlı terakkiyi işaret eden bir husustur. Onun için bu noktaya erişmek lazımdır.

Mağrib ehline pek çok ikram vardır. Mağrib ehline lütfedilen ikramlar nelerdir? **“Güneş batıdan doğduğu zaman artık tevbe kabul edilmez”** buyruluyor. Ancak ve ancak Mağrib ehlinden olanların tevbeleri her zaman geçerlidir. Ama bu söylendi diye güneşin batıdan doğması beklenmesin.

Ey cân-ı men; namaz kılabiliyorsanız kılınız; kılmıyorsanız sonra kılınız; ama *“dursun canım nasıl olsa kılarız, nasıl olsa yaparız”* demeyiniz. Manevî noktalar da acele ediniz. Bilerek veya bilmeyerek işlenen günahlar için Allah'a iltica edip tevbe istiğfar edilmesi güzel olur.

Ey cân-ı men; **“Ya Rabbi, bilerek bilmeyerek işlediğimiz kusurlarımızı, İnd-i Bâri’nde afv-ü mağfiret eyle. Bizleri selamete çıkar.”** diye dua edersen elbette makbul olur. Amin.

MANEVİYATA DÂHİL OLMAK İÇİN NE YAPMAK İCAP EDER?

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Sevgili Efendimiz Hz. Muhammed'e (s.a.v) O'nun Ehl-i Beyt'ine, âline, ezvacına, yakınlarına onun nurlu yolunda yürüyen ilâhî gönüllerin ruhlarına rahmet, selâm ve salât olsun, Allah'a hamd-u senâlar olsun ki, böyle bir peygamberin ümmeti olmakla şereflendik.

Yâ Rabbi bizleri, dünyaya gelmemize sebep olan Habibin Muhammed Mustafa (s.a.v) ile beraber eyle. Amin.

Ey cân-ı men, yazmış olduğun mektubunda manevi yetişme ile ilgili olarak sorduğun; "**Maneviyata dâhil olmak için ne yapmak icap eder?**" sualine cevaben sana şunları bildirmeyi münasip gördüm. Allah sana ve kardeşlerine daha ileri idrak ve anlayışlar lütfetsin.

Ey cân-ı men, maneviyata dâhil olan kişi neden maneviyata girdiğinin idrakinde olmalıdır. Halk arasında bir düşünce vardır: "*Namazını kıl, orucunu tut üst tarafını boşver*" diye. Peki, gerçekten hâl böyle midir?

Şüphesiz ki dinin kurucusu Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v) olduğuna göre bu gibi mülhaza-

ları Peygamberimizin ifade buyurdıkları hususlara dikkat ederek değerlendirmek daha doğru olur ki, Sevgili Efendimiz; "**Size paha biçilmez iki emanet bırakıyorum. Allah'ın kitabı Kur'an, ve benim Ehl-i Beyt'imdir. Bunlara sarılırsanız asla yolunuzu şaşırılmazsınız. Bu ikisinin hesabı kıyamet günü sizden sorulacaktır.**" (*Ahmed b. Hanbel, Müsned, VI, 323*) buyurarak işaret ettiği "**Ehl-i Beyt**" maneviyat yolunun "**ruhaniyeti**"dir.

Ey cân-ı men; Allah'ı ve insan varlığının yaratılmasındaki hususiyeti daha ileri idrak etmek istiyorsan Ehl-i Beyt yolunu tercih etmen icap eder.

Kur'an-ı Kerîm'de; "**Her insan topluluğunu imamları ile davet ettiğimiz gün**" (*İsra 71*) buyrulmaktadır. İşte bu hakikati düşündüğün zaman daha ileri idrak için bir "**irşad noktası**"na müracaat etmenin ne kadar gerekli olduğunu anlarsın. Bu, zahir yaşamda da böyledir.

Her zaman için dünyevî yaşamın icabı olarak birçok ilim adamları çıkmıştır. Bunlar dünyevi ilmi tahsil etmek için yine bir insandan ahz-ı feyz ederek hayatlarını da ona göre tanzim etmişlerdir.

Her insan topluluğunun imamları ile davet edilmesi manevi terakki etmek için bir gönle bağlanmayı işaret

etmektedir. Bu konu zorlama ile değil arzuyu ilâhî olarak zuhur eder, çünkü dinde zorlama yoktur.

Buradaki hususiyetlerden birisi de nasıl ki dünyevî olarak bir noktaya gelmiş birisini tercih ediyorsak manevi yolda da daha önceden yetişmiş ve Allah yakınlığı bulmuş, Hz. Süreyya'nın buyurduğu gibi taht-ı temkine oturmuş, tâc-ı telvîn'i giymiş, irşad için Allah tarafından vazifelendirilmiş bir manevi zâta mülâki olup gerek zahiri, gerek uhrevi ilimlerden ahz-ı feyz ederek hakikati bulmaya çalışmak icap eder.

Ey cân-ı men; 'neden' diye düşünürsen Rabbimizin bir lütfu var ki, bizleri bir nebze rızıklanmak için dünyaya yollamıştır. İşte bu manevi yola intisap edenler bu hakikat çerçevesinde say-u gayret göstermelidirler.

Enbiya sûresi 73. âyetinde; "**Ve onları emrimiz ile hidayet eden "imamlar" kıldık.**" Ankebût sûresi 69. âyetinde ise; "**Ve bizim için cihad edenler... Elbette onları sebillerimize (manevî yol) hidayet ederiz ve muhakkak ki Allah elbette muhsinler ile beraberdir.**" buyrulmaktadır.

O kişinin maneviyata intisap etme arzusu yani talebi olacak ki ona talip densin. Talep edenlerin talebini Allah boşa çıkarmaz.

Manevi terakki için bir "**Mürşid**"e gidilir. Ancak o zâtın teberrüken değil, bizzat Allah'ın tayin ettiği gönül olması lazımdır. O gönül zaman içindeki hususiyetleri ve Allah'ın arzularını bildirmeye mezun ve yetkilidir. Onun için Hz. Süreyya Bey manevi evlâdı Hz. Mehmed Ali Bey'e; "**Hakkı bulmadan elini verme,**" buyurdu. Zira yetiştirme Hakka aittir.

Rabbimiz; "**Benim arzu ettiğim kululum, Benim nizamımda tam yürümesi lazım ki Beni anlayabilsin**" buyurmaktadır. Maneviyatta asıl olan Allah'ı doğru bilip anlamaktır. O zaman gerçek bir kul olunur. Binaenaleyh, bir manevi zâta gitmek Hakkı bulmak içindir. O zaman bütün âlemlerin Allah'ın "**bir varlığı**" olduğu idrakine gelinir. Böylece "**lâ mevcude illa hu**"ya varılmış olunur.

Her varlık Allah'ın bir vediasıdır. Her kul Allah'ın bir parçası olduğu için her kulun ilâhi yaratandan Hakkı bulmak talebi olması lâzımdır. İnsanın yakınlık bulması için bu talep şarttır. Onun için Allah'ı arayana talip denir. Hadis-i kudside; "**Kulum Bana yürüyerek gelirse Ben ona koşarak giderim**" buyrulur. (Buhari, Müslim, Tirmizi) O zaman kulun talebinden fazla Allah'ın kuluna arzusu vardır. Öyleyse maneviyat yolu ilâhî yaratıcının bir arzusudur. Varlıklar bu ilâhi arzuyu yerine getirirlerse gerçek kulluğu idrak ederler. Onun için Allah'ımızın ilâhî yaratma arzusunun mânâyı hikmeti ve sıfatı olan insa-

nın, kendisini tanıması ile kulluğun mânâsını anlayıp bilmesi mümkün olur. **Yaratanını idrak, hakikate varmak içindir. Böyle yaratılmış olan varlıkların asliyyet-i ilâhiyesi idrak edilmiş olur.** Maneviyata girmenin en büyük hususiyeti budur.

Maneviyata intisap ettikten sonra kişinin terakkisi Allah'ın ondaki arzusuna ve o kişinin say-u gayretine bağlıdır. Sabır, tevekkül ve rıza Allah'ın o gönle ihsanını ve rahmetini artırır. Allah'ın namütenahi ilmini kaldırbilmek için ruhun ileri tekâmüle ulaşması icap eder ki, bu da Allah'ın yedd-i kudretinde olan bir hususiyettir.

Bu yolda kişi dünyevî ve şahsî düşünceler ile nasibini bulduğu noktaya ters düşer ve yanılırsa kaybetmişlerden olur. **Bir kişi böyle bir zât ile karşılaştığı zaman kendisinin ruhen terakki edip etmediğine bakmalıdır.** Eğer hiçbir terakki yoksa o zaman Allah'tan kendisini terakki ettirecek bir kapı lütfetmesini niyaz etmelidir. Çünkü manevi yol nazarî bir yol değildir, fiilî bir yoldur. İnsanın terakki etmesi için nazariyattan çıkıp fiiliyata geçmesi icap eder. O yüzden kendisini fiilî olarak terakki ettirecek ilâhî gönül noktası aramalıdır.

Maneviyatta olan insanların hepsinin monoton bir şekilde aynı ilham ve beyanları alıp aynı tatbikatları yaşaması da gerçeği aksettirmiyor. Çünkü her insan bir başka meşrep ve neşededir. Rabbimiz arzu buyurduğu meşrep ve neşe üzerinden kulunu terakki ettirir.

Maneviyata girmekten murat, kişinin ilâhî terbiye kazanarak terakki etmesidir. Kişi evvela kendi nefsi terbiyesi ile uğraşmalıdır. Bu tatbikat kişinin kendisinden başlamalı ve diğer varlıklarda devam etmelidir.

Rahmet ve lütfu sonsuz olan Allah'ımıza hamd ve şükrederiz. Bütün insanlara Allahın rahmet ve lütfunu haber veren peygamberlere ve hasseten Sevgili Peygamberimiz Hz.Muhammed Mustafa'ya (s.a.v) âline, ehl-i beytine sonsuz salât ve selâm olsun.

Ya Rabbi, bizleri Sırat-ı Müstakim üzere, senin taraf ve arzu buyurduğun şekilde terakki edenlerden eyle, Amin.

Eİ FAKİR
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

DERVİŞ OLMAK KOLAY MIDIR?

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Allah'ımızın bütün yaratılmış varlıklara en büyük ihsanı olan ve Deryayı Nuru Muhammed'den hâsıl ettiği bütün varlıklar içinde en güzel varlık olan Sevgili Peygamberimiz Hz.Muhammed'e (s.a.v) O'nun Ehl-i Beyt'ine, evlâdına, ezvacına, ensarına ve ashabına salât u selâm olsun.

Ey cân-ı men; "**Derviş olmak kolay mıdır**" diye soruyorsun.

Ey cân-ı men; derviş olmak hem kolay, hem zordur; teslim olursan kolaydır.

Sır tutmak, gıybetten sakınmak, bütün varlıklara Allah'ın ihsanı olarak bakmak, tevazu ve rıza sahibi olmak dervişliğin bir kısmıdır.

Hz.Süreyya;

**"Teslim u rıza hançerine başım eğelden,
dünyaca ukbace şükür bir kederim yok"**
buyurmuşlardır.

Teslim olduysan daima daha ilerisini, daha ilerisi-

ni talep et. Zannetme ki o kadardır. "**Ben Allah'ı buldum, tamam**" dersin. O zaman Allah'ı tahdid etmiş olursun, çünkü Allah sonsuz, daha öyle güzellikler var ki, havsalaya dahi sığmaz. Asıl Hakkı bulduktan sonra sonsuzluk ve ilâhî âlem başlar. (**'Ya ilâhî künh-ü hakikatini hakkı ile bilemedik'** SIRRİ)

Ey cân-ı men; bil ki maneviyatta Allah'ın arzularına tahdid yahut kayıt koymak mümkün değildir. Bilakis Allah için hiçbir kayıt ve tahdid düşünmeyen kullarını Allah kayıtlardan da azad eyler. Yani o gönüller için ilâhî âlemde hiçbir gözün görmediği hiçbir gönlün hayal dâhi edemediği güzellikler lütfeder.

Pirimizin **Gunyet-üt Talibin** kitabı dervişana öğüt kitabıdır. Buna göre dikkat et ve buna göre yürü denen bir mânâsı vardır. Bu, dervişin bir makamda kalmamasını, daha ilerisini talep etmesini öğütler. Yani bir yere geldiysen, orada kalmayacak, daima ileriye talep edeceksin. Mürşid'inden daima ilerisini talep edeceksin. Hz. Pirimiz bu konuları anlatmış, "**Talepkâr ol, belirli bir yoldan yürü, edebinle gel ve selâmete ulaş**", buyurmuştur.

Derviş gıybet etmez. Bu kapıya selâmete çıkmak ve doğrulmak için geliyorsun. Onun için "**derviş haklı da olsa gıybet etmez.**"

Gıybet birçok şeylere sebebiyet verir. Hem nefsanîyetini terbiye etmemiş olursun, hem de karşındakine yanlış bir fikir vermiş olursun, hem de Hakkın huzurunda belki de makbul bir kimseye, yanlış bir şey atfetmiş olursun. Bunun için derviş gıybet etmemelidir. Ancak şu da var ki, olaylar ve tarihi hadiseler gıybet değildir, ibrettir.

Ey cân-ı men; dervişin dervişe üstünlük taslaması olmaz. Çünkü sen de talebesin o da...

Bir dergâhta dürüst olmayan kişi olur mu? Olmaz. Birbirinin hakkını yiyen olur mu? Olmaz. Olursa o derviş olmaz. Böyle kimselerin maneviyat nasipleri kesilir, feyz alamazlar.

Manevi yolda nefsi idrak etmeden ruhu anlamak mümkün değildir. Çünkü Peygamberimiz, "**Ben güzel ahlâkı ikmal etmek için irsal olundum,**" buyurmuştur. Derviş nefsini tezkiye ile güzel ahlâk kazanmamış ise maneviyatta terakki etmesi kolay olmaz.

Mürşid'in sözünden senin işine gelmeyen, muhakkak ki senin nefsine zor gelendir. Sen Mürşid'in sözünü dinlemezsen nefsini terbiye edemezsin ve o zaman nefsinin ne olduğunu anlayamazsın. "**Nefsini bilen, Rab'bini bilir.**" buyrulmuştur. Mürşid sana nefsini anlatmaya çalışıyor ki Rabbini bilesin.

Maneviyata intisap etmekten murat, nefsi yok etmek (hâşâ) değil, nefsi bilerek ve terakki ederek Hakka vasıl olmaktır. Ancak bu noktalardan geçmek kolay değildir. Mürşid, dervişini o noktalardan geçirmeye çalışır.

Ey kardeş, şu dünyaya ve fezaya bir bak! Sonsuz fezada dünya olarak görünmüyoruz bile. O zaman bu hodbinlik niye? Sen kendinle barışık ol. Eğer sen kendinle barışık ve kendine âşık olursan, her şey düzgün gider.

Dünyayı ve işlerini sen idare etmeye kalkıyorsun; sen daha kendini idare edemezken, nasıl olacak bu iş? Onun için gönlünle barışık ol. Âşk gönülde başlar, âşkı ararsan kendinde ara. Eğer gönlünde Hakkı bulduysan onunla beraber yürü. **"Ben gönlüme gönlüm bana meftun imiş"** buyrulmuştur. Artık etrafı görme. O'nun aşkı seni vuslata eriştirir. Doğrusu da budur.

Dünyanın gulgulesini bırak. Allah dünyanın gulgulesini; **"Onları gör de bana dön"** diye yarattı. Sen kendindeki Hakkı bırakıp dünyaya dönüyorsun. Bu gafletten kurtul. Kurtuluş ilâhî kudret ile birleşmek demektir.

'Seviyorum!' diyorsun, eğer kendini seviyorsan, kendine yaptığın eziyet nedir? Allah sana yol göstere; kendine eziyet etme. Kendine eziyet edersen Rabbine de eziyet edersin. Çünkü; **"Sen olan da Benim"** buyrulmuştur.

Gerçek olan şu ki, kalbin sana daima doğruyu gösterir. Öyleyse kalbini dinle. Esasta hiç kimse yanlış yaptığını doğru görmez; 'doğru yaptım' dese bile bu, kendi kusurunu örtmek içindir. İnsan sevabını unuttur da günahını unutmaz, alacağını unuttur da borcunu unutmaz. Sen Allah'a olan borcunu unutma öyle yürü.

Ey kardeş! Etrafı tenkit ediyorsun. Allah'tan başka bir mevcut olmadığına göre Allah'ı mı tenkit ediyorsun. Allah'ta kusur görme; sevmeye çalış. İnsan sevdiğinde kusur görmez. Sen Allah'ta kusur görürsen sevdiğine karşı haksızlık yapmış olursun.

Âşk, insanları ve dünyayı daha değişik gösterir. O zaman her şeyi hoş karşılırsın. Allah dostları sana yardımcı olur. Seven sevdiğini unutmaz. Sevilen de sevenini unutmaz.

Âlemlerde değişik yaşamlar da olabilir. Ama hepsi Allah'ındır. İlâhi hüküm gününde herkes Allah'ta toplanacaktır.

Benim Mürşidim Mehmed Ali Bey Hazretleri, **"Mürşid evlâdını Allah'ın kapısına götürür ama "içeri gel" diyecek Allah'tır"** buyurmuştur. Hazretimiz, burada nezaket-i ilâhîyeyi ve vesile sırrının hakikatini açmıştır.

Allah'ın kapısına kadar gelindi ise, kemâlatın tam

zevkine varmak için daha da sabırlı olman gerekir. Mürşid evlâdını Allah'ın kapısında sebat ettirmeye çalışırken, Mürşid'e sırt çevirmek makbul olmaz.

Bir makama gelmek zordur, o makamda makamı muhafaza daha da zordur.

Maneviyatta, Mürşid evlâdına sırtını verir ki evlâd terakki etsin. Murad-ı ilâhî olan evlâdın yetişmesidir. İcraat Allah'a aittir, Allah rızası esastır. Burada Peygamber Efendimiz (s.a.v) ile Hz. İmam-ı Ali Efendimiz arasında geçen, omuzuna çıkıp Kâbe'deki putları devirme tatbikatı bizlere örnek olmuştur ve bu tatbikat her an için geçerlidir. Sevgili Efendimiz; "**İlim şehri benim Ali kapısıdır**" buyurmuştur. Burada velâyetin Hüve tarafından bir yetiştirme tatbikatı hususiyeti taşıdığı görülmektedir. Bu, daha değişik bir yetiştirmedir. **Reis-ü'l Mürşidîn** diğer gönüllere mürebbi olacağı için Rabbimiz özel bir yetiştirmeye tâbi tutmaktadır.

Allah'ım! Bizleri din-i İslâm'ı kalb ile tasdik, dil ile ikrar edenlerden eyle. Amin.

DERVİŞLİĞİN HAKİKATİ VE MAKBUL BİR DERVİŞ OLMANIN NASIL MÜMKÜN OLACAĞI.

B İ S M İ L L A H İ R R A H M A N İ R R A H İ M

Tekmil peygamberan ve evliyanın ilâhî kemalâtının mebdei ve menşei olan ve Âdemoğullarının soylarının en temizinden neş'et ederek bizlere Allah'a doğru bir şekilde iman etmeyi öğreten Hz. Muhammed'e (s.a.v) O'nun evlâdına, ezvacına, ashabına salât u selâm olsun.

Ey cân-ı men; "**Dervişliğin hakikatini ve makbul bir derviş olmanın nasıl mümkün olacağını**" soruyorsun.

Ey cân-ı men; dervişlik Allah'a kayıtsız, şartsız teslimiyettir. Unutma ki, Allah hiçbir zaman kendisine ulaşmak için yolunda yürüyen bir dervişi yanlış yolda yürütmez; ancak kişiler yanlış yönelebilir.

Neden dervişlik Allah'a teslimiyettir? Çünkü teslimiyet demek, bir bütünün parçası olduğunu kabul etmek ve o idrake varmak demektir. Hâlbuki O'na uymazsan kendine bir varlık atfedersin ki, bu İnd-i Bâri'de makbul olmaz.

Her kişi değişik bir neşe ve zevktedir, ama hepsi Allah'ın nizamına tâbidir. Kullanın zevk ve arzuları hususiyet arz eder, şahsidir. Ancak bütün zevkler Allah'ındır.

Derviş; mütevazî, kanaatkâr olan ve maneviyatla gönlü zengin olan kimse demektir. Derviş; Allah'ın ilâhî tertibine, Hz.Muhammed'in (s.a.v) şeriatına tâbi olan ve Allah'ın icraatını tasdik eden kimse ve o yoldan Hakk'a varmak için Mürşid eli tutarak Bezm-i Elest'teki ikrarını tekrar etmek isteyen kişidir.

Gerçek derviş olan kişinin dervişliği daimidir. O derviş hakikat peşindedir. Evvela bir Mürşid'in, sonra terakki ettikçe tarikatın pirinin, Şah-ı Velâyet Hz. İmam-ı Ali Efendimizin, Hz.Peygamberimizin ve Allah'ın dervîşi olur. Çünkü bilir ki, bütün ilim ve hakikat Rabbimizin ve daima Allah'ın arzuyu ilâhîsi ile yürünmektedir.

Peygamberimiz; **“Ben günde kırk defa Rab-bimden istiğfar ederim”** buyurmaktadır. Bu, Efendimizin her an terakki ettikçe ve daha ileri makamlara erdikçe geçmiş hâl ve makamları için istiğfar ettiğini göstermektedir. O hâlde maneviyatta her an terakki edilmekte, daha ileri makam ve güzelliğe nail olunmaktadır.

Ey cân-ı men; sen bir tarikata gitmekle tarikata şeref vermiyorsun. Tarikattan şeref alıyorsun. Sen bir Mürşid'e gidiyorsan, O'na bir büyüklük vermiyorsun; büyüklük Allah'a mahsustur... Mürşid'den tahsil ettiğin ilim seni korur. Malını mülkünü sen korursun ama ilim ve bilgi de seni korur.

Derviş dâimi tâbidir ve fakirdir. Yani fakir, "**entü-mül fukara**" idrakinde olarak Allah'ın "**ganiyül gani**" olduğunu ve dervişliğin daima tevazu gerektirdiğini bilmektir.

İlâhî güzellik kazanmış kimse çok terakki eder, fakat dervişliği tâbiyetinden dolayı devam eder. Bilir ki tâbi olana tâbi olunur. Ondan sonraki terakkiler Allahın hususi yoludur ki yalnız Allah bilir.

Manevi yolun tertib-i ilâhîsinde, bu yolu talep eden kişiye "**Talip**" denir. O manevi yolda kabul gördükten sonra manevi rehberine "**Mürid**" olur. Ve o yolda "**Seyr-i Sülûk**"a başlar ki, bu durumda o yolun yolcusu mânâsında "**Sâlik**" denir. Seyr-i sülûkunu ikmal eden "**Sâlik**", yüksek dereceye varır ve "**Vâsıl**" olur.

Ey cân-ı men; bir dervişin hayatı üç kısımdır: Birincisi, maneviyata girmeden evvelki hâlidir. Dünyanın dönüşüne kendini kaptırmış, yuvarlanıp gitmektedir. Nihayet zamanı gelip de el tutunca kendisine gelir, 'dünyanın nice hâlleri varmış' der ve değişmeye başlar. Artık ikinci hayatı başlamıştır. Bir müddet sonra bu hâlini birinci hâli ile kıyaslar ne kadar terakki ettiğini anlar, Rabine şükreder.

Bu ne kadar devam eder? Hakk yakınlık lütfedinceye kadar. Çünkü el tuttuğunda önce her şeyi değiştir-

meye, düzeltmeye, kalkar, biraz terakki eder, hepsini silmeye, sıfır olmaya başlar. Ne zaman, sıfır olduysa, o zaman Hakk ilâhî beyan lütfeder ve "**Sen olan da Benim**" buyurur. Bakar ki, bambaşka bir âlem. Nitekim bu sırra binaen Hz. Yunus Emre, "**Bu ne mezhep imiş dinden içeri**" buyurmuşlardır.

Derviş, Hakk yakınlığı bulmadan evvel fikren de nizam kurmaya çalışır. Açları doyurur, kötülerini ortadan kaldırmaya çalışır. Yakınlık bulduğunda, her şeyi nizamında ve natürel görür. Bu sırra binâen Merkez Efendi, "**Herşey merkezindedir**" buyurmuşlardır.

Bir Mürşid ile beraber yürümek bir yerde ateşten gömlek giymek gibidir. Hazretimiz; "**canbaz gibi dikkat et,**" buyururdu. Sen O'nun kalbine gir, gönül eri olmaya bak, o zaman selâmettesin. O gönülden düşmemeye bakmalısın, kırmamak ve üzmemek için dikkat etmelisin, gayret sarf etmelisin evlâdım.

Gerçek derviş makbul olur, derviş bu ilâhî safhaları yaşar ve kemâle erer. Hatalar elbette olur, ancak bunları Mürşid ile yaşarsın ve selâmete çıkarsın.

Hakk yakınlığını lütfettikten sonra, Hakkın arzusu dâhilinde sende bir arzu zuhur eder. Sen de o arzuyu izhar edersin. Hakk da o arzuyu isterse tatbikata koyar. Bunu senin muhabbetine istinaden, seni hoşnut etmek

için yapar. Allah sana "**kulum**" buyurmuş, seni kabul etmiş ve sana ilâhî bir ikram yapmıştır.

Sâlik maneviyata girdiğinde önce her şey güzeldir, sonra bir durgunluk olur, kendi kendine bazı düşüncelere dalar.

Ey cân-ı men; bu düşünceler seni yolundan alıkoymasın. Çünkü Peygamber Efendimizin yaşadığı hayatı, terakkiyi her manevi gönül kendi vüs'atine göre yaşar. Buradaki konu Peygamberimizin yaşadığı fetret müddetine (Fetret-i Vahiy) işaret etmektedir. Bu duraklama devresinde Mürşid seni kendisine devam etmeyi sağlar. Çünkü o devrede bırakırsan orada kalırsın. Bir müddet sonra senin bırakıp bırakmayacağın yani devam mı edeceksin, yoksa bırakıp gidecek misin, durumunun tespiti vardır. Sabredersen cennetin kapısını açanlardan olursun, yani Sevgili Efendimize üç sene sonra (fetret müddeti) risalet indiği gibi sana da müminlik iner. Çünkü peygamberlerin yaşayışı ve tertibi budur, en fazla üzüntü çeken onlardır. Sen bir de peygamberlerin çektiği zahmete bak, seninkiler, onlarınkinin yanında bahis mevzu bile olmaz. Onun için bu düşüncelerden vazgeçip kendini tam teslim et, kendini deryaya at! Allah elbette seni selâmete çıkarır.

Hz. Ahmed Süreyya Emin Beyefendi buyurur:

***“Atıver kendini keŝtiî helâke zira
Çıkarır sahil-i asla seni ebharı kemâl”***